

Autonomie en autonomie-stimulerende opvoedings- en begeleidingstijlen

Aanleiding

Autonomoos zijn is een van de drie basale psychologische behoeften en is een sleutelfactor voor welbevinden (Deci & Ryan, 2008). Het hoofddoel van dit project is om meer kennis te krijgen over de autonomieontwikkeling van jongeren met visuele beperkingen (VI) en de ondersteunende autonomie-stimulerende begeleiding van hun ouders en professionele hulpverleners. We willen de relatie tussen omgevingsfactoren (autonomieondersteunende opvoeding en begeleidingstijl) en autonomie van jongeren met VI analyseren. Ook persoonlijke factoren, zoals kenmerken van de beperking, zelfwaardering, tevredenheid op basale psychologische behoeften en persoonlijkheid zullen worden bestudeerd in relatie tot autonomie.

Plan van aanpak

Met subsidie van ZonMw programma InZicht zal aan de Vrije Universiteit Amsterdam door Eline Heppe en Sabina Kef op 1 maart 2019 een tweejarig onderzoek starten.

We onderscheiden daarbij drie deelprojecten:

1. Secundaire data-analyse op bestaande longitudinale dataset in het VU register (Kef & Heppe)
2. 6 focusgroepen om ervaringen rondom autonomie en autonomie stimulerende opvoedings-/begeleidingstijlen te horen en te analyseren
3. Digitale vragenlijst over autonomie en autonomie stimulerende opvoedings-/begeleidingstijlen.

Om zicht te krijgen welke processen bij de ontwikkelingsfase waarin jongeren zich op dat moment bevinden passen of meer uniek zijn voor jongeren met VI worden in deelproject 2 en 3 ook jongeren zonder beperkingen, hun ouders en docenten van middelbare scholen betrokken.

Theoretisch kader

Autonomie is een belangrijke psychologische basisbehoefte en is te relateren aan de zelfdeterminatie theorie (Deci & Ryan, 2008). Autonomie betekent dat je ervaart dat je zelf keuzes kunt maken en controle over je leven hebt. Tevredenheid over dit gevoel is belangrijk voor de intrinsieke motivatie. In hoeverre is de autonomieontwikkeling voor jongeren die blind of slechtziend zijn nu extra lastig? Welke obstakels in de autonomieontwikkeling zijn nu te relateren aan het hebben van een visuele beperking en wat hoort meer bij de puberteit - de ontwikkelingsfase waarin zij zich op dat moment bevinden - in het algemeen?

'Autonomy supportive parenting', staat ook centraal in ons project. Het gaat hierbij om het stimuleren van kinderen door hulp te bieden op verzoek, alleen in te grijpen in problematische situaties en hulp te bieden die past bij de leeftijd en ontwikkelingsfase van het kind. Naast sensitiviteit (goed aansluiten bij signalen van je kind, een warme band opbouwen met je kind) is autonomie support een tweede net zo belangrijke opvoedingstaak. Exploratie is een concept dat hierbij heel belangrijk is. En het geldt niet alleen voor ouders, maar ook voor professionals die werken met jongeren met een visuele beperking.

Interesse?

- Wat roept dit project op?
- Wil je meewerken?
- Tips en tops?

Wilt u meer lezen? We raden het boek "Vitamines voor groei" aan (Vansteenkiste & Soenens, 2015).

Subsidie:

Contact: S.Kef@vu.nl

E.C.M.Heppe@vu.nl